

Estuistorian tsto 19/20.7.1987 M

OULU

Inventointi, liite vuoden 1985 inventointikertomukseen

Helena Taskinen

1986

SISÄLLYS

JOHDANTO	1
KOHDEHAKEMISTO (kohteet numerojärjestyksessä)	2
KOHTEIDEN JAKAANTUMINEN PERUSKARTOILLE	2
MUINAISJÄÄNNÖSSELOSTUKSET NUMEROJÄRJESTYKSESSÄ	3-9
KORJAUS VUODEN 1985 INVENTOINTIKERTOMUKSEN s. 48	10
NEGATIIVILUETTELO	11
DIALUETTELO	11
VALOKUVAT	12-13

JOHDANTO

Oheiset, Oulun vuoden 1985 inventointikertomukseen liitteeksi tulevat kohteet on tarkastettu Muhoksen kunnan alueen muinaisjäännöskohteiden inventoinnin yhteydessä syyskuussa 1986. Kohteet (Oulu 40-42) on aiemmin katsottu kuuluviksi Muhoksen kuntaan ja siksi ne ovat olleet mainittuina Muhoksen muinaisjäännösluettelossa numeroilla 8, 9 ja 11.

Tarkastettujen kohteiden sijainti on merkitty 1:20 000 oleville peruskarttakopioille. Kaikista kohteista on otettu mustavalko- ja diakuvia.

Liitteeseen sisältyvä s. 10 on korjaus vuoden 1985 inventointikertomukseen (Oulu 23 -kohde, s. 48).

Helsingissä 12. helmikuuta 1987

Helena Taskinen

KOHDEHAKEMISTO (kiinteät muinaisjäännökset alleviivattu)

kohteen numero	kylä	löytöpaikka	löytöpaikan määrittely
40	Pikkarala	Tuohinonsaari	<u>kiviröykkiö</u>
41	Pikkarala	Pieni Jättisaari	<u>kiviröykkiö</u>
42	Pikkarala	Iso Jättisaari	<u>kiviröykkiö</u> (tutkittu)

KOHTEIDEN JAKAANTUMINEN PERUSKARTOILLE

Peruskartan numero ja nimi

3422 07 LAITASAARI

Kohteen numero

41, 41, 42

Oulu 40

Peruskartta 3422 07 LAITASAARI

x = 7199 83

y = 3441 18

z = 27,5-30

Kylä: Pikkarala

Löytöpaikka: Tuohinonsaari

- kivistö, luokka II

Tila: Ketola RN:o 13:83

Maanomistaja 1986: Juuso ja Mirja Heleena Runtti, Pikkarala, 90310 Oulu

Löydöt:-

Tutkimukset:-

Kohde sijaitsee noin 3,5 km lounaaseen Oulujoesta, noin 1,5 km lounaaseen Oulu - Kontiomäki rautatiestä ja noin 60 m luoteeseen Pikkarala - Juurussuo -paikallistiestä. Kivistö on pienen, viljelysalueen keskelle jäävän matalan, sekametsää kasvavan metsäkumpareen luoteisosassa.

Kivistön halkaisija on 8-9 m ja korkeus noin 40 cm. Röykkiö on säännöllisen pyöreä muodoltaan, päältä tasainen ja kivet ovat sammalen peittämiä.

Tuohinonsaaren kivistökohde on mainittu A.H. Snellmanin vuodelta 1887 olevassa Oulun kihlakunnan muinaisjäännöksiä selvittävässä kertomuksessa (Snellman 1887, 59).

Tuohinonsaaren on aiemmin katsottu sijaitsevan Muhoksen kunnan alueella. Sen vuoksi tämä kivistökohde on mainittu Muhoksen muinaisjäännös-luettelossa numerolla 8.

Tuohinonsaaren kivistö on tarkastettu 12.9.1986.

Lähteitä: Snellman, A.H. 1887. Oulun kihlakunta. Muinaistieteellisiä ja historiallisia lehtiä. SMYA IX. Helsinki 1887.

Valokuvat: kuva 1 (f. 67749), kuva 2 (f. 67745-46)

Diapositiivit: 12511

Ks. peruskarttaa s. 5

- Lisäyksiä:

Ote peruskartasta 1:20 000 3422 07 LAITASAARI (1981)

Oulu 41

Peruskartta 3422 07 LAITASAARI

x = 7199 72

y = 3441 56

z = 25-27,5

Kylä: Pikkarala

Löytöpaikka: Pieni Jättisaari

- kiviröykkiö, luokka II

Tila: Välitalo RN:o 13:35

Maanomistaja 1986: Esko ja Anja Pellikainen, Pikkarala, 90310 Oulu

Löydöt:-

Tutkimukset:-

Kohde sijaitsee noin 2,7 km lounaaseen Oulujoesta, noin 1,3 km länsi-lounaaseen kohdasta, jossa Oulun ja Muhoksen kunnan raja leikkaa Oulu-Kontiomäki -rautatien ja noin 200 m eteläkaakkoon Pikkarala-Juurussuo-paikallistiestä. Kiviröykkiö on pienen, matalan, kuusta kasvavan mäkikumpareen kohdalla. Tämä mäkikumpare on alavan, nuorta koivikkoa kasvavan metsän ympäröimä.

Kiviröykkiön koko on 3,5 x 2,5 m ja korkeus 20-30 cm. Röykkiökivet ovat isohkoja ja nyt sammalen peittämiä. Keskusosa kiviröykkiöstä on tasainen.

Pieni Jättisaari -kiviröykkiökohde on mainittu A.H. Snellmanin vuodelta 1887 olevassa Oulun kihlakunnan muinaisjäännöksiä kuvaavassa kertomuksessa (Snellman 1887, 60). Snellman ilmoittaa paikalla olevan kaksi kiviröykkiötä, joista toisen hän kertoo olevan maatuneen ja hajoitettun. Toisen kiviröykkiön hän kertoo olevan osittain hävitetyn ja siinä olevan keskellä isonlaisen kuopan.

Inventointikäynnin aikaan Pienen Jättisaaren kohdalta ei ollut löydettävissä kuin yksi kiviröykkiö. Löydetyn röykkiön keskellä ei kylläkään

ollut kuopannetta, vaikka Snellman mainitseekin kertomuksessa röykkiön olleen keskeltä hävitetyn.

Paikka tunnettiin nyt seudulla nimellä Pieni Jäppisaari.

Kohde on mainittu Muhoksen muinaisjäännösluettelossa numerolla 9. Pienen Jättisaaren tarkka sijainti ei ole ollut aiemmin selvillä, ja siksi se on ollut merkittynä Muhoksen muinaisjäännösluettelo.

Kiviröykkiökohde on tarkastettu 12.9.1986.

Lähteitä: Europaeus, Aarne. 1909. Oulun läänin kiinteistä muinaisjäännöksistä (painamaton lähde esihistorian toimiston arkistossa, s. 106).

Snellman, A.H. 1887. Oulun kihlakunta. Muinaistieteellisiä ja Historiallisia lehtiä. SMYA IX. Helsinki 1887.

Valokuvat: kuva 3 (f. 67750-51)

Diapositiivit: 12512

Ks. peruskarttaa s. 5

- Lisäyksiä:

Oulu 42

Peruskartta 3422 07 LAITASAARI

x = 7199 53

y = 3441 47

z = 27,5-30

Kylä: Pikkarala

Löytöpaikka: Iso Jättisaari

- kiviröykkiö, tutkittu, luokka III

Tila: Yhteisalue RN:o 14:23, 43

Maanomistaja 1986: Yhteismaa, maanomistajina mm. Pesämaa Perttu, 90460

Oulunsalo, Pesämaa Erkki, Pikkarala, 90310 Oulu, Pesämaa Aaro, Pikkarala, 90310 Oulu

Löydöt:-

Tutkimukset: Appelgren 1888, kaivaus

Kohde sijaitsee 2,8 km Oulujoesta lounaaseen, 1,5 km lounaaseen kohdasta, jossa Oulun ja Muhoksen kunnan raja leikkaa Oulu - Kontiomäki -rautatien ja noin 300 m kaakkoon Pikkarala - Juurussuo -paikallistiestä.

Appelgrenin tutkima kiviröykkiökohde on pienellä mäkipumpareella pääasiassa kuusta kasvavassa metsikössä. Röykkiökivet ovat hajallaan mäen korkeimmalla kohdalla ja ne ovat täysin sammalen peittämiä.

Appelgrenin tutkima kiviröykkiö on ollut halkaisijaltaan 6,8 m ja reunalla on ollut muita suurempia kiviä (Appelgren 1891, LXXII, Europaeus 1909, 105).

Paikka tunnettiin seudulla nyt nimellä Iso Jäppisaari.

Kohde on mainittu Muhoksen muinaisjäänösluettelossa numerolla 11. Ison Jättisaaren tarkka sijainti ei ole ollut aiemmin selvillä, josta johtuen se on virheellisesti tullut merkityksi Muhoksen muinaisjäänösluetteluun.

Kohde on tarkastettu 12.9.1986.

Lähteitä: Appelgren, Hjalmar. 1891. Suomen muinaislinnat. SMYA XII.
Helsinki. 1891.

Europaeus, Aarne. 1909. Oulun läänin kiinteistä muinaisjään-
nöksistä (painamaton lähde esihistorian
toimiston arkistossa).

Valokuvat: kuva 4 (f. 67752-53)

Diapositiivit:-

Ks. peruskarttaa s. 5

- Lisäyksiä:

Oulu 23
(korjaus inventointikerto-
mukseen vuodelta 1985, s. 48)

Peruskartta 3422 05 MADEKOSKI
x = 7209 58
y = 3431 16
z = 22,5

Kylä: Kiviniemi

Löytöpaikka: Tahkokangas

- kivirakenteita rakkakiveyksessä

Tila: Tahkokangas RN:o 32

Maanomistaja 1985: Oulun kaupunki

Löydöt:-

Tutkimukset: P. Koivunen 1983, tarkastus

Tahkokangas sijaitsee Oulu - Kajaani -rautatien pohjoispuolella, radasta noin 0,5 km:n päässä ja Tahkokankaan keskuslaitoksesta noin 0,8 km itään.

Vuoden 1985 inventoinnin yhteydessä ei myrskyn aiheuttamien metsätuhojen johdosta onnistuttu paikallistamaan ja löytämään oikeaa, koordinaattien ilmaisemaa kohtaa.

Koordinaattien ilmoittamassa kohdassa on rakkakiveyksessä kivirakennelmia ja kivikasoja, joissa on kuopanneosa keskustassa. Ne sijaitsevat luoteis - kaakko -suuntaisen kivikkoisen harjun korkeimmalla kohdalla.

Kohde on tarkastettu 6.9.1986.

Valokuvat:-

Diapositiivit: 12513-14

Ks. peruskarttaa vuoden 1985 inventointikertomuksesta s. 49.

- Lisäyksiä:

NEGATIIVILUETTELO

- 67745-47 Oulu 40. Tuohinonsaari. Kiviröykkiö (panoraamakuva). Kuvattu pohjoiskoillisesta.
- 67748-49 Oulu 40. Tuohinonsaari. Maisemakuva Tuohinonsaaresta. Kiviröykkiö sijaitsee kuvassa näkyvän tien oikealla puolella olevan metsikön luoteiskulmalla. Kuvattu koillisesta.
- 67750-51 Oulu 41. Pieni Jättisaari. Kiviröykkiö (panoraamakuva). Kuvattu itäkaakosta.
- 67752-53 Oulu 42. Iso Jättisaari. Tutkittu kiviröykkiö (panoraamakuva). Kuvattu pohjoisluoteesta.

DIALUETTELO

- 12511 Oulu 40. Tuohinonsaari. Kiviröykkiö. Kuvattu pohjoiskoillisesta.
- 12512 Oulu 41. Pieni Jättisaari. Kiviröykkiö. Kuvattu itäkaakosta.
- 12513 Oulu 23. Kiviniemi Tahkokangas. Rakennelmia ja kuopanteita kivirakassa. Kuvattu koillisesta.
- 12514 Oulu 23. Kiviniemi Tahkokangas. Rakennelmia ja kuopanteita kivirakassa. Kuvattu kaakosta.

OULU INVENTOINTI 1986

F. 67749

Kuva 1. Oulu 40. Tuohinonsaari.
Maisemakuva Tuohinonsaaresta. Ki-
viröykkiön sijainti merkitty kuvaan
nuolella. Kuvattu koillisesta.

F. 67746

F. 67745

Kuva 2. Oulu 40. Tuohinonsaari. Kiviröykkiö. Kuvat-
tu pohjoiskoillisesta.

F. 67351

F. 67560

Kuva 3. Oulu 41. Pieni Jättisaari. Kiviröykkiö. Kuvattu itäkaakosta.

F. 67553

F. 67752

Kuva 4. Oulu 42. Iso Jättisaari. Tutkittu kiviröykkiö. Kuvattu pohjoisluoteesta.